

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 194 • Vychází 14. února 2020

Milí čtenáři,

co myslíte, že spojuje obce Ševětín, Hosín, Hrdějovice a Boršov nad Vltavou? Určitě toho bude víc, ale dnes chci psát o tom, že ve všech se nedávno řešila výstavba nových obřích areálů. Obvykle se jim říká „obchodní a skladové centrum“ nebo „zóna ekonomického rozvoje“. A všechny jsou jako korálky navlečené na linii dálnice D3 zrovna v době, kdy se její výstavba výrazně pohnula.

Ve stejnou dobu tlačí vláda legislativním procesem kontroverzní novelu, která prý urychlí povolování staveb a nádavkem vyvolá slušné zemětřesení ve státní správě. Vládní představitelé do omrzení opakují, že v délce stavebního řízení zaujímáme podle Světové banky nelichotivou 157. příčku na světě a novela to má – údajně – změnit. Jak ovšem nedávno na Ekolistu upozornil náměstek ministra životního prostředí Vladimír Mana, žebříček porovnává délku přípravy obchodních velkoskladů. Ano, právě oněch plechových miláčků, které touží mít za domem každý občan naší zaostalé jihočeské gubernie. Pokud jste si lámali hlavu nad tím, jaký ekonomický rozvoj nám přinese toužebně očekávaná dálnice, můžete s lámáním přestat.

Možná stále nesouhlasně vrtíte hlavou a podezříváte mě (zajisté oprávněně), že dálnice moc nemusím. A že právě kvůli rychlejší výstavbě těchto os ekonomického rozvoje by se novelizace stavebního zákona docela šikla. Tady ale musím upozornit, že „détrojka“ se za celou dobu přípravy nesetkala v jižních Čechách s významným odporem, takže anabázi kolem její výstavby-nevýstavby má na svědomí státní investor a státní úřady. Ostatně jako jinde, neboť délka výstavby dálnic, které čelí kritice ochránců přírody, a těch, jejichž povolování plyne samospádem, se významně neliší.

Patří k nepopíratelným „úspěchům“ české politiky, že o dálnicích, jejich potřebnosti či trasování se u nás nediskutuje. Čára narýsovaná do mapy se stává podivně posvátnou. Řečeno parafrází výroku jednoho představitelů dálniční lobby: My vám řekneme, kudy dálnice povede, a vy nám řekněte, jak to udělat, aby neškodila. Diskuse se nevedla ani o alternativním modelu dálniční sítě, který zpracovali v 90. letech odborníci z Českého a slovenského dopravního klubu. Podle něho by stačilo dálnic méně. Omezené finanční prostředky by se vrhly do skutečně klíčových koridorů a jinde šlo napřít úsilí do obchvatů měst, která byla nejvíce postižená následky tranzitní dopravy. Jenomže naše vlády urgované poslanci z regionů chtěly vždycky postavit všechno a stavby se zahajovaly chaoticky, aniž by měly všechna potřebná povolení.

Možná by České Budějovice měly obchvat už patnáct let, kdyby se namísto dálnice na nezbytných místech rozšířila E55 na čtyřpruh. Možná by to stačilo. Což se ale nedozvíme, protože o variantách se nediskutovalo. Logickým důsledkem se stávají procesy EIA na sady plechových příšer, které rostou jako houby po dešti a polykají kvalitní ornou půdu. Zatím jen na papíře a na některých místech s tuhým odporem, ale zato s magickým zdůvodněním: Vždyť je to přece u dálnice.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Nejedovaté jedy.....	str. 6
Spočítejte si svou ekostopu a zjistěte, jak jí snížit.....	str. 13
Pozvánky na akce.....	str. 16-22

Rok 2019 v ochraně jihočeských pískoven

I v loňském roce jsme se v Callu věnovali praktické ochraně přírodovědně cenných pískoven v jižních Čechách. U všech lokalit se snažíme zásahy i další aktivity plánovat podle aktuálního stavu jejich poznání a zpětně hodnotit jejich úspěšnost. Proto na nich provádíme alespoň orientační biologické průzkumy, o jejichž výsledcích se dozvíte více v příštím Ďáblíku. Dnes se budu věnovat výčtu hlavních aktivit v praktické ochraně pískoven. Co se tedy vloni podařilo:

- V Pískovně Lžín na Soběslavsku byla s pomocí těžké techniky obnovena hnízdní stěna pro samotářské včely (každoročně řádově tisíce nor). Došlo také k vytvoření menších písčitých stěn v hromadách materiálu z minulých let, obnově suchých i vlhkých písčín a mírnému rozšíření tůň.
- V pískovně Ledenice na Českobudějovicku jsme s pomocí těžké techniky doplnili kaskádu dvou malých tůň z roku 2018 o třetí, větší tůň. Rozšířili jsme plochu písčín a vyřezali náletové dřeviny stínící rozsáhlý písčitý svah s výskytem pískomilného hmyzu nebo jednu z nových tůň. Na aktivitách v ledenické pískovně se podílí entomolog Tomáš Ditrich.
- Na zatím jediném jistém hnízdišti vlh pestrých v jižních Čechách jsme s majiteli pozemků domluvili ruční zásah na hnízdní stěně, který nakonec prováděli ornitologové z Jihočeského ornitologického klubu.
- Ve spolupráci s biologem Petrem Henebergem vznikla studie o jihočeské populaci břehulí říčních, jejíž výsledky potvrdily další dramatický pokles její jihočeské populace. Studie by se měla stát podkladem pro ochranu zbylých hnízdišť tohoto druhu a najdete ji na webu (http://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/skladacka_Brehule_2019.pdf).
- Ve spolupráci s entomologem a gaocacherem Oldřichem Nedvědem jsme dále spravovali síť cachí s ochránářským podtextem v několika pískovněch. Cílem je zajistit pravidelné narušování povrchu písčín a suchých trávníků s výskytem ohrožených druhů na místech, kam není efektivní dostávat těžkou techniku (více na www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu v sekci Geocaching).
- Ve spolupráci s geologem Jakubem Váchou proběhlo mapování pískoven na Táborsku, Českobudějovicku a Jindřichohradecku. Kromě vyhledání zajímavých geologických fenoménů bylo cílem průzkumu dostat další zájemce o přírodu do pískoven a zajistit v nich extenzivní narušování

povrchu. Výsledky mapování najdete ve zprávě o průzkumu (http://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/skladacka_Brehule_2019.pdf) a na webové stránce „Objevte svou pískovnu“ v sekci „Geologické zajímavosti v pískovnách“.

- V aktivním dobývacím prostoru Cep II na Třeboňsku proběhl letos pouze nárazový biologický průzkum. Ve spolupráci s těžební firmou jsme však provedli mapování a likvidaci některých invazních druhů rostlin.

Význam pískoven pro ochranu přírody se snažíme všemožně propagovat a také vysvětlovat na první pohled drastické zásahy s pomocí těžké techniky nebo užitečnost sešlapu vegetace a narušování povrchu pro ohrožené druhy a vzácná stanoviště píscin a suchých trávníků. K úspěšným akcím loňského roku patřila třeba přírodovědná exkurze pro veřejnost do Pískovny Ledenice, po pískovnách jsme také třikrát provázeli studenty různých vysokých škol. Získané zkušenosti využíváme v ekoporadně Cally, která se mimo jiné specializuje na přírodě blízkou obnovu těžebních prostorů. Další

informace k tématu najdete také na webu „Objevte svou pískovnu“ (www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu).

Všechny uvedené aktivity běžely vloni nejen s grantovou podporou Ministerstva životního prostředí a Jihočeského kraje, ale i díky mnoha drobným dárcům. Na firemní dárcovství zatím spoléhat nemůžeme, navíc máme striktní omezení, z jakých oborů sponzorské dary nepřijímáme. Pokud byste se chtěli k našim dárcům přidat, najdete podrobné informace na webu (http://www.calla.cz/index.php?path=hl_stranka&php=5_ocalle.php#podpora). Všem dosavadním i budoucím dárcům, stejně jako spolupracujícím členům Cally a externím spolupracovníkům děkujeme.

Jiří Řehounek

Evropská občanská iniciativa „Zachraňme včely i farmáře“ chce skoncovat s pesticidy a podpořit ekologicky šetrné zemědělce

Podle rostoucího počtu vědeckých zpráv jsme v současné době svědky rozsáhlého kolapsu biologické rozmanitosti, přičemž jedním z mnoha důsledků je i prudký pokles včel a opylovačů. Jedním z hlavních faktorů tohoto kolapsu je model produkce potravin za masivního využívání syntetických pesticidů. Občanská iniciativa “Save bees and farmers” (Zachraňme včely i farmáře) proto požaduje radikální omezení pesticidů, obnovu přírodních ekosystémů a reformu zemědělství ve prospěch malých a ekologických farem.

Pesticidy mají vliv nejen na úbytek biodiverzity, ale i na lidské zdraví, upozorňuje Evropská občanská iniciativa (European Citizens Initiative, ECI). Stopy jedovatých látek najdeme ve vodě, ve vzduchu, v potravinách a v půdě. Průmyslové zemědělství podle ní vede také k poklesu sociální a ekonomické rozmanitosti samotných zemědělců. Se zánikem menších hospodářství zanikají i nastřádané tradice

a cenné znalosti. Evropská unie tento negativní trend podle ECI podporovala mimo jiné i způsobem přerozdělování financí v rámci Společné zemědělské politiky (SZP), který zvýhodňuje velké hráče.

Evropská občanská iniciativa, ke které se dosud připojilo 86 organizací z oblasti včelařství nebo zemědělství včetně evropských Přátel Země, tak formulovala tři základní požadavky na změnu:

- 1) **Omezit používání syntetických pesticidů v zemědělství EU o 80 % do roku 2030**, a to počínaje nejnebezpečnějšími látkami, **abychom se do roku 2035 zbavili všech syntetických pesticidů**.
- 2) **Obnovit přírodní ekosystémy v zemědělských oblastech** například revitalizací rašelinišť a ochranou vody před půdní erozí a chemikáliemi, výsadbou stromů a keřů podél polí, které jsou vhodné pro opylovače, v tomto duchu nakládat také s pastvinami. Zemědělství by tak mělo být v ideálním případě zdrojem obnovy biologické rozmanitosti s přihlédnutím k specifickým potřebám různých typů krajiny.
- 3) **Reformovat zemědělství upřednostňováním drobného, rozmanitého a udržitelného zemědělství**, podporou rychlého rozšiřování agroekologických a ekologických postupů a umožněním nezávislého odborného vzdělávání za účasti zemědělců a zemědělek a výzkumu v oblasti pesticidů a zemědělství bez genetiky modifikovaných organismů.

Součástí třetího bodu je apel na Evropskou unii, aby v rámci SZP upřednostňovala zemědělce a zemědělkyně, kteří hospodaří bez pesticidů a snaží se vytvářet biologicky rozmanité prostředí, ve které se bude dařit i včelám. Jedním ze způsobů je změna způsobu přerozdělování dotací. ECI vychází z toho,

že za posledních několik desetiletí byla největší část rozpočtu SZP věnována malému podílu velkých průmyslových farem a zemědělských společností. To podpořilo koncentraci zemědělství, protože se od zemědělců požadovalo, aby si udrželi konkurenceschopnost na úkor ekologicky šetrného hospodaření.

Petice za méně než tři měsíce nasbírala přes 178 000 podpisů. Cílem iniciativy je získat jich jeden milion, protože po překročení této hranice musí Evropská komise zpracovat konkrétní legislativní návrh, který se bude zabývat požadavky petice. Více informací najdete

na <https://www.savebeesandfarmers.eu/eng>. V českém prostředí na tyto problémy nedávno upozornila petice České společnosti ornitologické a Českomoravské myslivecké jednoty „Vraťme život do krajiny!“, kterou podepsalo celkem 56 tisíc lidí. Požadavky petice předali na konci loňského roku ministru zemědělství Tomanovi.

V probíhající diskusi o budoucnosti SZP a zemědělských dotacích požadují nastolení nového způsobu podpory a odměny odpovědného hospodaření a zamezení dalšímu zbytečnému poškozování a ničení půdy, vody i přírody. Požadují mj., aby 50 % všech zemědělských dotací v rámci SZP směřovalo na opatření ochrany přírody a klimatu, striktní podmínění čerpání dotací důsledným dodržováním environmentální legislativy a vymezení alespoň 10 % zemědělských ploch ve všech typech krajiny, které budou bez použití chemických přípravků sloužit jako útočiště zvířem, ptákům, hmyzu (opylovačům) i původních planých rostlin.

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Ministerstvo zemědělství umožní aplikaci jedu proti hrabošům na povrch půdy

Špatná zpráva pro poštolky, sýčky, kalouse. Ministerstvo zemědělství znovu umožní aplikaci jedu proti hrabošům na povrch půdy. Ornitologové upozorňují, že prudký jed na životě ohrozí dravce a další ptáky a živočichy, kteří se hraboši živí. Na otravu fosfidem zinku, který je účinnou látkou jedu Stutox, loni zahynuli například dva čápi bílí i další živočichové.

V těchto dnech se na polích a v jejich blízkosti sdružují poštolky, káně lesní a další dravci, kteří tu loví především hraboše. Na životě je nyní může ohrozit rozhodnutí ministra zemědělství.

Ministerstvo zemědělství dnes informovalo, že na pozemcích, na kterých populace hraboše překročí pětinasobek prahu škodlivosti, budou moci inspektoři Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu (ÚKZÚZ) zemědělského nařídit povrchovou aplikaci jedu.

„Rozsypání jedu způsobí úhyny dravců, sov, lasiček, tedy našich spojenců v boji s hraboši. Zatímco hraboši se zvládnou namnožit rychle, dravcům to bude trvat léta. Trávení je rychlé a jednoduché a řešením, které jen konzervuje nedobry způsob hospodaření,“ komentuje ministrov rozhodnutí ředitel České společnosti ornitologické (ČSO) Zdeněk Vermouzek.

Loni 5. srpna vydal povolení k plošné aplikaci jedu na hraboše Stutox II ÚKZÚZ podřízený ministerstvu zemědělství, o čtyři dny později ho ministr zemědělství Miroslav Toman po kritice ornitologů, odborníků a ochránců přírody pozastavil a v pondělí 12. srpna jeho pozastavení potvrdil. Přesto jed stihl napáchat škody. Na otravu Stutoxem zahynuly na jižní Moravě desítky zajíců a bažanti. Na Opavsku fosfid zinku, účinná látka Stutoxu, zabil dva čápy bílé, pro které jsou hraboši jedním z hlavních zdrojů potravy.

Podle zemědělského specialisty ČSO Václava Zámečnicka hrabošovi nahrává intenzivní způsob zemědělství s velkými lány. *„S hrabošem si lépe poradí pestrá krajina s křovinami a remízky, kde žije víc predátorů, kteří se na hraboše specializují. Krátkodobým řešením je možné podpořit přítomnost ptačích predátorů hrabošů například umístováním berliček, ze kterých mají lepší rozhled. Dlouhodobým a vhodnějším řešením je vytvoření pestré krajiny namísto současných monokultur,“* říká Zámečnick.

Ekologický zemědělec a zakladatel společnosti PROBIO Martin Hutař potvrzuje, že hrabošovi lze čelit i bez jedu. *„Zvýšený výskyt hraboše jsme sice zaznamenali, ale opravdu zásadní škody na úrodě nemáme. Důvodem je, že pravidelně ořeme na všech plochách a tam, kde je riziko přemnožení hrabošů, dáváme berličky pro káně a poštolky. Zároveň pěstujeme meziplodiny. Hlodavci pak mají z čeho vybírat a neškodí tolik na hlavních plodinách,“* říká Hutař.

Ornitologové i nadále apelují na veřejnost, aby si více všímala, co se v krajině děje. Pokud zjistíte, že na poli leží granule jedu nebo tam jsou uhynulí živočichové, pošlete informaci ÚKZÚZ podatelna@ukzuz.cz a v kopii na ČSO cso@birdlife.cz. Zároveň prosíme o vkládání případů nalezených ptáků do naší databáze birds.cz, bližší informace o možných otravách přivítáme také na našem mailu cso@birdlife.cz.

Tisková zpráva ČSO

Nejedovaté jedy

Poté, co v loňském roce Ministerstvo zemědělství povolilo plošnou aplikaci jedu Stutox II proti hrabošům, vzedla se vlna občanské nespokojenosti. Ministr Toman nakonec pod tlakem odborníků, nevládních organizací i tisíců občanů povolení k aplikaci rodenticidu zrušil. I přes poměrně krátkou dobu, kdy bylo možné Stutox II na pole rozhazovat, byly zdokumentovány případy úhynu „necílových druhů“, konkrétně zajíců, bažantů a čápů. Na podzim pak Česká společnost ornitologická (ČSO) předávala ministroví petici

„Vraťme život do krajiny“, kterou podpořilo téměř 57 tisíc občanů a mezi jejímiž požadavky bylo i omezení pesticidů.

Neuběhl ani rok, a ministerstvo se chystá povolit plošné rozhazování jedů po krajíně znovu. Má být podmíněné přísnými podmínkami, které jsou ovšem v reálu těžko vymahatelné a kontrolovatelné. Zajímavou podmínkou je např. povinnost zemědělců posbírat každý den na poli mrtvé hraboše. Ministerstvo přitom opakovaně tvrdilo, že není fyzicky možné procházet pole a ručně aplikovat jed do hraboších nor. Buď tedy platí, že zemědělci každodenní sběr hraboších mrtvolek

zvládnou, ale pak se nemusí rodenticid aplikovat plošně, nebo ho nezvládnou a podmínka se jeví jako nesplnitelná. Nebo se spíše počítá s tím, že papír snese všechno a sběr hrabošů nikdo nebude kontrolovat.

Ústřední kontrolní ústav zemědělský připravil k trávení hrabošů oficiální vyjádření, které má zřejmě uchládit obavy veřejnosti ze sypání Stutoxu II do krajiny. Nepozorný čtenář lehce nabude dojmu, že ten jed zase až tak jedovatý není. Text vyjádření na webu rozebrali kolegové z ČSO (<https://www.birdlife.cz/mze-komentuje-traveni-hrabosu/>). Zjevně ho četli pozorně, neboť v něm objevili celkem devět nepravdivých či zavádějících tvrzení.

Pokud se Vám povolení k trávení hrabošů nelíbí, podívejte se na web ČSO, jak se můžete zapojit do aktivit proti plošnému rozhazování jedovatých granulí a pro ochranu zemědělské krajiny. Bližší informace najdete zde: <https://www.birdlife.cz/ministr-toman-povoli-rozsypani-jedu-po-polich/>.

Jiří Řehounek (s využitím textů z webu ČSO)

Správa železnic prosazuje plošné kácení podél tratí. Podle soudu je nezákonné

Plošné kácení dřevin kolem železnic od poloviny ledna umožňuje novela o drahách bez ohledu na to, zda skutečně hrozí pád do dráhy. Jednostranný přístup ke kácení vyplývá i z metodiky Správy železnic. Nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu však plošné kácení stromů z preventivních důvodů označil jako nezákonné. Ministerstvo životního prostředí teď musí vydat jasné pokyny svým úředníkům, jak ke kácení přistupovat, aby zdravé stromy zůstaly zachovány i v okolí drah.

„Stromy jsou naší nejučinnější klimatizací a před jednostranně vynuceným plošným kácením, bychom je měli chránit. Ke kácení vzrostlé zeleně podél tratí musíme přistupovat s rozmyslem, až po vyhodnocení

skutečného stavu jednotlivých stromů v konkrétní lokalitě. Zákon o ochraně přírody a krajiny dává železničářům jednoduché nástroje. Stačí je využívat, což se zatím bohužel neděje,“ upozorňuje Marcela Klemensová z Arniky.

Podle novely zákona o drahách účinné od 15. ledna 2020 ohrožují bezpečnost dráhy dřeviny nebo jejich větve, pokud by jen teoreticky mohly dopadnout na koleje. Provozovatel dráhy má zároveň právo takové dřeviny odstraňovat a může k tomu vyzvat i majitele pozemků v okolí dráhy.

Podle Nejvyššího správního soudu však nelze v okolí železnice odstraňovat stromy jen proto, že jsou v „dopadové vzdálenosti“ od kolejí. Provozovatel drah musí nejdříve zjistit u konkrétních stromů, zda hrozí nebezpečí pádu stromu nebo větví. Nestačí jen hypotetická možnost, že určitý strom by při pádu mohl zasáhnout dráhu, třebaže aktuálnímu nebezpečí pádu tohoto stromu nic nenasvědčuje.

Na změnách legislativy v neprospěch stromů má svůj podíl Ministerstvo životního prostředí. Zároveň je jedním ze spoluiniciátorů „Sázíme budoucnost“. Vždyť jsou to právě vzrostlé stromy, které jsou pro ochranu před negativními dopady klimatické změny nejcennější.

Proto spolky Arnika a Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu s Nadací Partnerství vyzvaly ministra životního prostředí, aby využil svých kompetencí a co nejrychleji podnikl kroky, které bezdůvodnému kácení stovek tisíc vzrostlých stromů zabrání. Úkolem ministerstva je nyní vytvoření jasného metodického pokynu pro státní úředníky svého rezortu, jak mají s ohledem na novou legislativu postupovat, aby vitální stromy zůstaly zachovány i v okolí drah.

Tisková zpráva Arniky

Ochránci přírody varují: novela mysliveckého zákona poškodí naši krajinu

Český svaz ochránců přírody, Česká společnost ornitologická a Hnutí DUHA upozorňují, že se ministerstvo zemědělství snaží [novelou zákona o myslivosti](#) znefunkčnit systém plánování lovu zvěře. Aby naše krajina nesloužila jen hospodářskému chovu jelenů či srnců, ale byla věkově i druhově pestrá směsicí rostlin a živočichů, je nutné zachovat na sklonku roku schválenou úpravu zákona, která uvedla do praxe princip odvozování plánu lovu zvěře od zdravotního stavu ekosystému.

Desítky let tolerované enormně vysoké stavy spárkaté zvěře totiž neumožňují odrůstání mladých listnáčů a jedlí. Podle poslední Inventarizace škod zvěří na lesním hospodářství České republiky (2015) bylo celkové poškození mladých stromků 58,7 % – tj. o 15 % více než v roce 2010 – a odhaduje se, že od roku 2015 dochází k dalšímu nárůstu poškození mladých kultur. Meliorační a zpevňující dřeviny (tj. listnáče a jedle) jsou poškozované zvěří více než smrky – průměrně jich je poškozeno 64 %. Medián je 74,7 – tzn., že na polovině území ČR je poškozeno více než 75 % mladých listnáčů a jedlí. Percentil 75 je 97,1, tzn., že na čtvrtině území republiky jsou zvěří poškozené skoro všechny MZD – mladé listnáče a jedle (97,1 %).

Buky, duby, jedle či javory by přitom poskytovaly životní prostor mnoha druhům organismů, které ve smrkových stejnověkových porostech nemají šanci na kvalitní život. Miliardy korun z veřejných rozpočtů, které dnes tečou na obnovu lesů, skončí v případě přijetí návrhu Ministerstva zemědělství jako krmivo srnců a jelenů.

Ministerstvo zemědělství novelou mysliveckého zákona odstraňuje nejen povinnost „zajišťovat v honitbě chov zvěře (...) tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškozování lesních ekosystémů zvěří“, ale ruší i posuzování míry poškození lesů nezávislým odborným subjektem, povoláním státní správou.

V praxi povedou tyto změny k dalšímu nárůstu již tak extrémně nadpočetných stavů zvěře a tedy i k většímu poškození mladých stromků, které jsou po milionech vysazované na kalamitní holiny. Obnova pestrých lesů se ministerskou novelou stane nespílitelným snem.

Abychom pro budoucí generace zajistili pestré lesy, který budou odolné vůči změnám klimatu a dalším nepříznivým vlivům, je zcela zásadní ponechat v legislativě princip odvozování výše lovu od stavu ekosystému. Ministerský návrh tuto pravomoc opět svěřuje do rukou držitele a uživatele honitby. To však desítky let nefungovalo.

Ochránářské organizace při novelizaci zákona o myslivosti žádají také vyškrtnutí chráněných a ohrožených druhů zvířat ze seznamu zvěře, posílení práv malých vlastníků a řadu dalších změn. Zachování funkčního mechanismu pro určení plánů mysliveckého hospodaření podle míry poškození lesů požadují v podaných připomínkách také ministerstvo životního prostředí, některé kraje, odborné lesnické organizace a vlastníci lesních i zemědělských pozemků.

Petr Stýblo, ředitel Českého svazu ochránců přírody, řekl: „Snižování počtu a stárnutí našich myslivců nemůže být důvodem pro to, aby je zákon zbavil odpovědnosti za škody způsobované přemnoženou zvěří a přitom jim ponechal veškeré stávající výhody. Ministerstvo zemědělství by tento problém mělo řešit zásadní změnou principů české myslivosti.“

Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické, uvedl: „Myslivost je jednou z českých kulturních tradic. Měli bychom se snažit, aby tato tradice byla akceptovatelná pro všechny — od samotných myslivců, přes zemědělce a lesníky, až po stále rostoucí ochranářsky zaměřenou veřejnost. V měnícím se světě musíme hledat nové přístupy i k tak tradičním oborům, jako je myslivost.“

Jaromír Bláha, lesnický expert z Hnutí DUHA, řekl: „Ministerstvo zemědělství se vysmívá všem uživatelům krajiny, poslancům, ochráncům přírody, lesníkům, zemědělcům, vlastníkům polí i lesů. Ledva poslanci loni na podzim schválili nezbytnou úpravu zákona tak, aby se vytvořila rovnováha mezi lesem a zvěří, tak chce ministr Toman na základě [intervence Českomoravské myslivecké jednoty](#) systém plánování mysliveckého hospodaření podle zdravotního stavu lesů zase hned znefunkčnit. Přehodnotí na základě připomínek krajů a odborných organizací svůj návrh samo ministerstvo nebo budou muset opět zasáhnout poslanci? Když se tak nestane, tak na obnovu pestrých lesů můžeme zapomenout.“

Společná tisková zpráva Českého svazu ochránců přírody, České společnosti ornitologické a Hnutí DUHA

Káně jako růže

Dočetl jsem se, že v Táboře na sídlištích začnou plašit havrany s pomocí cvičených káňat Harrisových. A jinde zase, že s pomocí cvičených kání Harrisových. Takže vyvstává otázka, jak by to mělo být správně.

Zatímco pravidla českého pravopisu připouštějí u podstatného jména „káně“ ženský i střední rod, biologie má jasno a striktně užívá rod ženský. Trochu matoucí je, že u našeho nejčastějšího dravce nelze rod pouhým přečtením jména v atlase zjistit. Káně lesní by totiž vypadala v prvním pádu jednotného čísla stejně v ženském i středním rodu. Už u káně bělochosté, rousné nebo třeba Harrisovy je to však jasné.

Ale kdybyste si někdy nebyli jistí, zkuste to jako mluvčí tábořské radnice, který pro média popsal dravce takto: „Americký druh káně Harrisova (*Parabuteo unicinctus*) je velikostí podobný našemu káněti.“

Jiří Řehounek

Hlasujte pro Evropský strom roku

I díky Vám může být borovice z Vysočiny Evropským stromem roku. Zvítězí poprvé v mezinárodní soutěži příběh českého stromu? Ovlivnit to můžete kliknutím i vy. Dejte svůj hlas Chudobínské borovici v anketě Evropský strom roku (viz odkaz níže).

„Strážkyně zatopeného údolí“ – jak stromu místní v údolí Svratky přezdívají – v konkurenci dalších patnácti států hájí barvy České republiky. Už 350 let tahle borovice bdí nad osudy spjaté se zatopeným Chudobínem a Vířskou přehradou. Pomozte jí uspět i Evropě!

Hlasovat můžete v průběhu celého února, k dispozici máte celkem dva hlasy. Jak česká reprezentantka dopadla, Vám dáme vědět přímo ze slavnostního vyhlášení 17. března v Bruselu.

Odkaz na hlasování:

https://www.treeoftheyear.org/Stromy/Chudobinska-borovice?utm_medium=email&utm_source=newsletter&utm_campaign=hlasovani

Edvard Sequens podle zprávy Nadace Partnerství

Prostor bez výrazných hodnot

Calla odeslala na krajský úřad připomínky k oznámení EIA na nové obchodní centrum u Husovy třídy v Českých Budějovicích. Zjišťovací řízení začíná již podruhé, neboť první bylo zastaveno na vlastní žádost investora. Oproti minulému oznámení EIA byl projekt upraven, vesměs k lepšímu. Úpravy ovšem nevyjasnily naše hlavní připomínky vznesené k první verzi oznámení EIA v loňském roce.

Stále se domníváme, že výstavba obchodního centra v dané lokalitě je nevhodná a zbytečná. Zbytečná proto, že v blízkosti již existuje dostatečná kapacita podobných zařízení (především velké obchodní centrum Géčko, o dalších supermarketech či diskontech na okolních sídlištích nemluvě) a projekt proto nevnáší do území žádnou novou kvalitu. A nevhodná proto, že se zde umísťuje další záměr přivádějící dopravu do této části města, v blízkosti největších sídlišť, odpočinkové plochy parku 4Dvory a volné krajiny. Projekt počítá s počtem 279 parkovacích stání, k nimž musíme připočítat zásobování. Kromě toho existují také pochybnosti o hlukové studii.

Oznámení EIA obsahuje nedostatečný biologický průzkum sestávající ze dvou vycházek v území. Oproti předchozí verzi oznámení EIA již autorka pracovala s databází NDOP, kde lze zjistit, že v poslední době bylo na této ploše a v jejím blízkém okolí pozorováno 8 zvláště chráněných druhů živočichů, většina z nich opakovaně. I v této verzi oznámení byl biologický průzkum ponechán v původním znění, a to včetně

zjevných chyb a překlepů v poměrně chudém seznamu nalezených živočichů i rostlin, téměř jistě chybných určení druhů atd. Nepozorovat při biologickém průzkumu tohoto místa chráněné vlašťovky, rorýsy ani kavky je opravdové umění, skoro až hraničící se záměrným opomenutím.

Oznámení se hemží větami jako: „Dotčený krajinný prostor je bez výrazných přírodních, kulturních a estetických hodnot...“, nebo „Všechny negativní vlivy jsou vyhodnoceny s ohledem na to, že se jedná o stavbu v městském prostředí jako málo významné.“

No jestli to bereme takhle, lze ve městech povolit naprosto cokoli. Přitom obchodní centrum má stát na místě zeleně mezi dvěma velkými sídlišti a v blízkosti přírodní rezervace, evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

„V projektu pro územní řízení jsou již navržena opatření k prevenci, snížení a vyloučení některých možných vlivů, a to jak pro období výstavby, tak částečně i provozu,“ zní další věta v oznámení EIA. A to je další nešvar, který se v poslední době rozmáhá. Územní řízení je navazujícím řízením a musí zohlednit výsledky procesu EIA, který ovšem sotva začal. Právě v něm je zapotřebí navrhnout „opatření k prevenci, snížení a vyloučení možných vlivů“, podrobit je veřejné oponentuře a promítnout do závazných podmínek na konci procesu EIA. I proto Calla v připomínkách požádala, aby bylo obchodní centrum podrobeno celému procesu EIA.

Jiří Řehounek

Sněmovna bude jednat o dalších výjimkách ve stavební legislativě: silnice se mají stavět bez podrobné dokumentace

Na programu Poslanecké sněmovny je vládní návrh novely zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, který do již nepřehledné stavební legislativy vnáší další chaos. Nově by i větší stavby nepotřebovaly souhlas od orgánů životního prostředí či památkářů. Vybrané stavby podle zvláštního seznamu by bylo možné stavět bez standardní projektové dokumentace. Obce by navíc musely strpět výstavbu prosazovanou státem – i v rozporu s plánovaným rozvojem obce. Novela by dramaticky redukovala pravomoci samospráv i ochrany

životního prostředí a dalších veřejných zájmů. Podle předsedkyně Legislativní rady vlády přitom nelze odhadnout, zda novela výstavbu opravdu urychlí.

Návrh novely zákona o urychlení výstavby infrastruktury navrhuje mj.:

- Umožnit výstavbu silnic, železnic a dalších staveb bez standardní projektové dokumentace. Případné nesrovnalosti s příslušnými předpisy se nově nemají řešit na začátku rozhodování o stavbě, ale až po dokončení stavby při její kolaudaci. Odpovědnost za případné následné sankce či nařízené odstranění stavby v případě porušení předpisů ponese stavebník. To bude problém především pro menší stavební firmy.
- Umístit infrastrukturní stavbu na území obce bez jejího souhlasu, a to prostřednictvím tzv. územního rozvojového plánu připraveného MMR. Obce plánují svůj rozvoj s ohledem na zájmy svých občanů prostřednictvím územního plánu. Nově by před plánovaným rozvojem obcí dostaly přednost stavby, které MMR napíše do státního plánu. Mohlo by se to týkat kontroverzních staveb, jako jsou úložiště vyhořelého radioaktivního odpadu, kanál Dunaj-Odra-Labe nebo velké přehrad.
- Návrh také zavádí automatické vydání souhlasného závazného stanoviska pro případ, že stanovisko státní úřad nevydá ve stanovené lhůtě 30 resp. 60 dnů. Fikce má platit pro rozhodování o všech projektech posuzovaných podle stavebního zákona.
- Nově zařadit mezi stavby, u kterých má dojít ke zjednodušenému povolování, paradoxně ty nejsložitější – nové jaderné zdroje v Temelíně a v Dukovanech. Dále pak vodní díla Nové Heřminovy, Skalička a Vlachovice.

Předsedkyně Legislativní rady vlády, Marie Benešová, ve svém kritickém stanovisku členy vlády přitom upozorňuje: „Ze zprávy RIA nelze zjistit, ani přímo ani nepřímo, ani v kombinaci s dalšími dokumenty, jaké budou dopady navržené regulace, a to ani v hrubých rysech. Nelze odhadnout, zdali navržená novela přispěje k urychlení přípravy (a výstavby) liniových staveb.“

Petra Kolínská ze Zeleného kruhu řekla: „Tzv. fikce souhlasu znamená, že se stavebník nedozví, jaké zákonné podmínky musí splnit. Za jejich splnění ale zůstane plně odpovědný. Namísto toho, aby stát zajistil dostatek odborných a personálních kapacit a rozhodoval rychleji a kvalitněji, alibisticky přehazuje svou práci i odpovědnost na stavebníka.“

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu ji doplnil: „Dodatečné doplňování dokumentace, když už

je stavba postavená, by učinila z naší země Absurdistán. Pokud navíc vláda namísto jednání se samosprávami o umístování velkých staveb zvolí tuto cestu diktátu, stanou se občané a jejich místní volení zástupci pouhými diváky při zásadních zásazích do podoby své obce a jejího okolí.“

Upravená tisková zpráva Zeleného kruhu

Hledání obratišť pro lodě za více než půl miliónů korun

Děti Země z veřejného registru smluv zjistily, že Ředitelství vodních cest ČR podepsalo v lednu 2020 smlouvu s firmami Vodní cesty a PROVOD – inženýrská společnost o vyhledání míst na Vltavě a Labi pro obracení dlouhých lodí s cílem rozvíjet lodní dopravu, jak očekává neschválená Koncepce vodní dopravy 2016-2023. Studie za 538 tisíc korun má být hotová za osm a půl měsíců. Podle Děti Země jde o zbytečné a bezuzdné utrácení veřejných prostředků, neboť mají pochybnosti o účelnosti a ceně této zakázky.

„Jednak se nám zdá bizarní, pokud stát dosud neví, kde by se mohly dlouhé lodě na Vltavě a Labi obracet, ačkoliv to bude logicky v blízkosti přístavů, a kdyby to fakt nevěděl, tak stejně jde jen o virtuální problém, neboť jen stěží k nám v nejbližších třiceti letech takové lodě zajedou a potřebovaly by se někde otočit. Jsme na střeše Evropy a navíc lze spíše očekávat nedostatek vody v řekách,“ tvrdí předseda Děti Země Miroslav Patrik.

Podle Patrika by měl nový ministr dopravy Karel Havlíček jako byznysový a státní manager spolu s ředitelem Státního fondu dopravní infrastruktury Zbyňkem Hořelicou prověřit účelnost této zakázky i její náklady, i když jsou podlimitní. Podle Děti Země je jednak samotný cíl zakázky absurdní a jednak

cena nemusí odpovídat skutečností, zvláště když ji od ŘVC ČR získala firma Vodní cesty, a. s., Jana Skalického.

„Nejvyšší kontrolní úřad již v minulosti opakovaně upozorňoval, že ŘVC ČR utrácí veřejné prostředky nesprávným způsobem. ŘVC ČR dokonce po kontrole SFDI v roce 2017 muselo vrátit částku blízkou se až jednomu miliónu korun, neboť řadu podlimitních veřejných zakázek zadalo nezákonně a netransparentně, výdaje najatých firem nebyly vždy řádně doloženy a ani vždy řádně kontrolovány,“ upozorňuje dále Patrik.

Děti Země se také domnívají, že současné hledání míst na Vltavě a Labi, kde by se lodě délky až 137 metrů mohly obracet, je nelogické a zhora předčasné, neboť na základě odborného stanoviska Správy Národního parku České Švýcarsko ze 13. listopadu 2018 nelze Koncepci vodní dopravy do roku 2023 schválit, takže je nerealizovatelná. Podle ní má totiž mj. dojít i k výstavbě jezu u Děčína, který ovšem způsobí nevratné zničení evropsky chráněného území NATURA 2000 na Labi. Rizikovým je i kanál u Přelouče přes Slavíkovy ostrovy.

Podle zjištění Nejvyššího kontrolního úřadu z června 2019 se za přípravu jezu u Děčína utratilo téměř 626 miliónů korun a plavebního kanálu u Přelouče kolem 301 miliónů korun, tzn. celkem asi 927 miliónů korun, a to bez kladného efektu.

Tisková zpráva Děti Země

Spočítejte si svou ekostopu a zjistěte, jak ji snížit

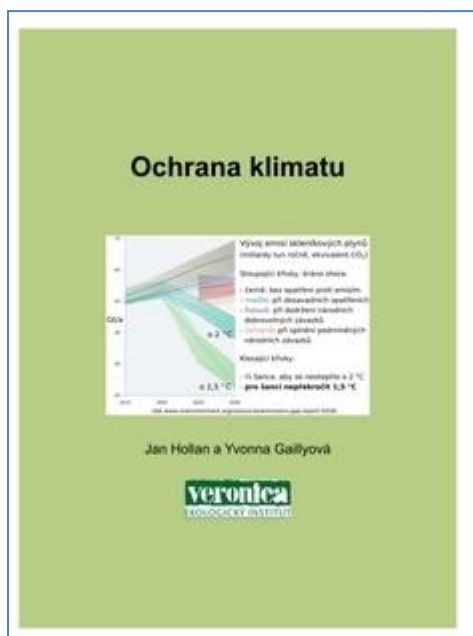
Zelený kruh spouští webové stránky www.hraozemi.cz s kalkulačkou osobní ekologické stopy. K vyplnění jednoduchého online dotazníku stačí 13 minut. Zájemci se tak rychle dozvědí, jaké každodenní činnosti mají největší dopady na životní prostředí, a co s tím mohou dělat.

Zelený kruh stránky připravil ve spolupráci s experty z obecně prospěšné společnosti CI2, kteří se specializují na stanovování uhlíkové a ekologické stopy podle indikátorů udržitelnosti. V přehledném prostředí je možné se rychle proklikat sestavou otázek, která odhalí klíčové faktory osobní spotřeby. Anonymní

dotazník se např. ptá, kolik hodin ročně v průměru nalétáte, jak často jíte maso či jakým zdrojem doma topíte. Svůj výsledek může každý porovnat s průměrnou ekologickou stopou za ČR, Evropu i svět.

Každý se tak může jednoduše dozvědět, jaký otisk na naší planetě sám zanechává. Přesněji kolik plochy (země a vodních ekosystémů) je třeba k souvislému zajišťování všech zdrojů, které potřebuje ke své spotřebě a zneškodnění odpadů. Ekostopa se uvádí v tzv. globálních hektarech na osobu.

Tisková zpráva Zeleného kruhu

Vzdělávací publikace „Ochrana klimatu“

I v Česku si mnozí všimli, že klimatická krize se už pořádně rozběhla. A hlavně, že bychom ji měli honem ztlumit. Jak se ale vyznat v jejích příčinách? A co máme dělat? Právě o tom a mnohém dalším si v češtině přečtete v nové publikaci, kterou vydal ekologický institut Veronica. Kromě vlastního textu nabízí i různé animace, interaktivní aplikace a řadu videí. Je určena téměř každému, kdo se chce nebo by se měl (!) v této klíčové problematice vyznat - učitelům, lidem ve veřejné správě, široké veřejnosti.

Těm, kteří se věnují vzdělávání jiných, poslouží též doplňující metodická příručka. Autoři velmi přivítají připomínky, co v textech doplňovat, aby zůstávaly aktuální i v době, kdy se už snad začne situace měnit k lepšímu. Ke změně je totiž potřebná angažovanost i vzdělání celé veřejnosti.

Stáhněte si ji zde:

Publikace: http://amper.ped.muni.cz/gw/Ochrana_klimatu/klima_ucebni2019.pdf

Metodický materiál pro vyučující:

http://amper.ped.muni.cz/gw/Ochrana_klimatu/klima_metodicky2019.pdf

Ekologický institut Veronica

Osmý ročník soutěže „Jihočeská ratolest“ – vítězové kategorie škol

Soutěž Jihočeská ratolest, kterou již poosmé ve spolupráci s Jihočeským krajem vyhlásila Krajská síť environmentálních center Krasce, z. s., zná své vítěze. Naleznete je na www.krasce.cz/jihoceska-ratolest. Postupně Vám je představujeme i v Ďáblíku. **Dnes kategorie C určená neziskovým subjektům.**

Vítězné projekty Jihočeské ratolesti

1. Naučná stezka ptačích budek Bohuslava Nauše, DDM Prachatice

Ve školním roce 2017/18 byla vybudována naučná stezka ptačích budek na úpatí hory Libín. Na celém projektu se podílelo několik organizací ve městě Prachatice. Bohuslav Nauš byl uznávaným odborníkem v oblasti ornitologie. Ve spolupráci s Mladými ochránci přírody z Prachatic vyzkoušel v terénu celou řadu ptačích budek. Na základě jeho návrhů vznikly stovky ptačích budek, které byly následně vyzkoušeny

v přírodě. Naučná stezka připomíná celou sadu ptačích budek, které navrhl. Děti z přírodovědných kroužků DDM, ve spolupráci s členy Sdružení Dřípatka, vyrobily ptačí budky, které byly instalovány v městských lesích. Místo navrhli zástupci Městských lesů Prachatic. U vstupu na stezku je umístěna informační tabule shrnující nejen poznatky, které se týkají péče o ptactvo a biologické ochrany lesa, ale také představuje ty ptačí obyvatele, kteří pravidelně hnízdí v lesních porostech obklopujících město Prachatice. Stezka představuje environmentálně zaměřený vzdělávací prvek určený

pro dospělé i dětské návštěvníky. Naučná stezka navazuje a rozvíjí dlouholetý projekt Biologické ochrany lesa realizovaný Sdružením Dřípatka, Městskými lesy PT a DDM Prachatice.

2. Rok v přírodní zahradě - prožitky, vzdělávání a ochrana biologické rozmanitosti, Základní článek hnutí Brontosaurus Forest

Projekt celoročního pěstování rostlin s dětmi podle ekologických zásad – od seznamování s podmínkami prostředí a plánování k přípravě půdy, setí a sázení, pozorování růstu, průběžné péči, dokumentaci a sklizni. Děti získávají praktické dovednosti, vlastní zkušeností poznávají zákonitosti přírody, nahlížejí do života rostlin, do jejich vztahů k jiným rostlinám, živočichům, půdě, počasí. Přicházejí na to, jak se může lidská činnost nenásilně spojit s přírodními ději a vytvořit fungující ekosystém.

3. Blog pro výzkumníky přírody – www.cheekyjay.com, ČSOP Třeboň

Náš blog www.cheekyjay.com vzniknul před třemi lety. Od té doby přidáváme každý týden jeden nový nápad na zkoumání či pomoc přírodě. Je určen učitelům, vedoucím kroužků a oddílů, rodičům i dětem. K blogu patří i facebooková stránka, která má nyní přes 2400 stálých odběratelů, průměrný zájem o jeden příspěvek/nápad je cca 15-20 000 kusů lidí.

Tisková zpráva Krasce

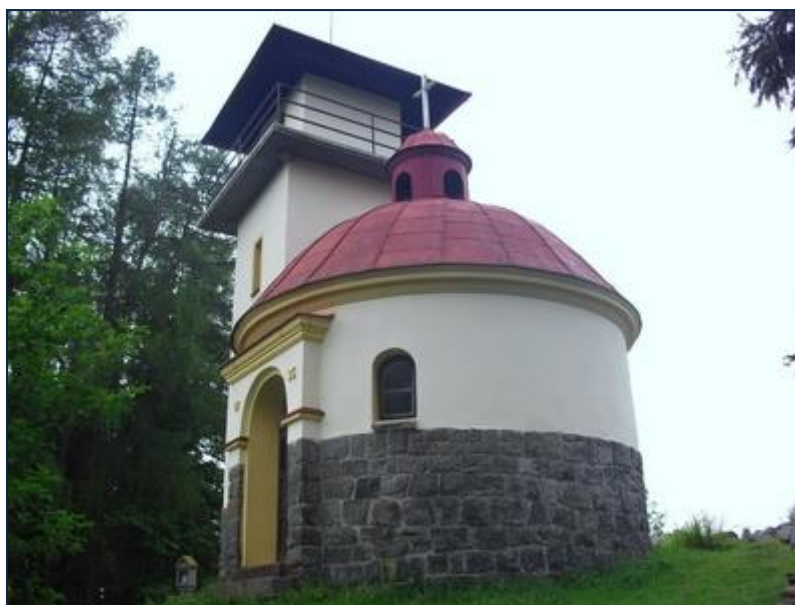

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Mařský vrch (lat: 49.0728, lon: 13.8481)

Na vrcholu přírodní památky Mařský vrch najdete klidné místo k odpočinku i rozjímání.

Pod vrcholem Mařského vrchu se tyčí do výše mohutná stavba televizního vysílače, díky níž je Mařský vrch nepřehlédnutelnou dominantou širokého okolí. Od televizního vysílače dojdete nově opravenou křížovou cestou až na vrchol, kde stojí veřejnosti volně přístupná rozhledna s kaplí sv. Václava ve tvaru románské rotundy. Rozhledna je vysoká 12 m a na její vyhlídkový ochoz vás zavede 37 schodů. Z ochozu se nabízí výhledy na šumavské vrcholy, jako jsou např. Javorník, Můstek, Pancíř, Královský kámen a Churáňov, oblast Strakonicka a za dobré viditelnosti i na vrcholky brdské pahorkatiny.

Mařský vrch je chráněn jako přírodní památka díky kamennému moři o délce přibližně 150 m a šířce 40 m na severozápadním svahu Toto balvanové pole, které patří k ukázkám čtvrtohorních periglaciálních tvarů v Šumavském podhůří, vzniklo rozpukáním porfyrové žíly vlivem mrazového zvětrávání. Díky značně

hlubokým puklinám vznikají mohutné balvany, které jsou na sobě nakupeny do výše až 3 m a zůstávají na místě svého vzniku. Rovnoběžné pukliny na mnohých balvanech dokazují, že proces zvětrávání neustále pokračuje. K odpočinku lze využít přístřešku s příjemným posezením, který je umístěn těsně pod vrcholem u začátku křížové cesty.

Z rostlin se v okolí přírodní památky vyskytuje chráněná plavuň vranec jedlový, která roste na zastíněných místech s nahromaděným humusem. Dále se zde vyskytuje zvonek broskvolistý, ještěrba zední, brusnice

borůvka a z keřů bez hroznatý. Jedná se o nejvýše položenou lokalitu dřívěšího obecného v ČR. Z živočichů můžete narazit na pavouka snovačku *Rugathodesbellicosus*, jezevce lesního či zmiji obecnou.

Časová náročnost: 2 hodiny

Povaha terénu: Trasa od parkoviště na komunikaci mezi obcemi Štítkov a Lštění vede po asfaltové silnici, pouze posledních cca 100 m na vrchol tvoří lesní pěšina s rovným povrchem. Celkově se jedná o poměrně nenáročný terén. Cesta po modré turistické trase z autobusové zastávky Svatá Maří, Štítkov, rozcestí vede zpočátku po asfaltové komunikaci. Poslední třetina trasy se však ubírá lesní pěšinou s náročným stoupáním.

Dostupnost: Automobil můžete nechat na nezpevněném parkovišti na komunikaci mezi obcemi Štítkov a Lštění. Odtud se vydáte podle ukazatele až na vrchol Mařského vrchu, který je vzdálený cca 0,5 km od parkoviště. Druhou možností je využít cca 1,5 km vzdálené autobusové zastávky Svatá Maří, Štítkov, rozcestí, odkud se vydáte po modré turistické trase až na vrchol Mařského vrchu.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?marsky-vrch>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Projekt Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Lidé od Temelína

Beseda s autorským čtením Antonína Pelíška

Lidé musí občas ustoupit velkým stavbám. V jižních Čechách se to netýká jen vodních nádrží, ale i jaderné elektrárny Temelín. Jak její stavba ovlivnila osudy lidí i okolní krajinu? Jak se s ní dnes vyrovnávají dřívější obyvatelé zbořených obcí? Přijďte si poslechnout autora audioknihy *Lidé od Temelína* - Antonína Pelíška.

22. dubna 2020 od 17:30 hodin

V Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích, pobočce Vltava (Fr. Ondříčka 46 - Kulturní dům Vltava)

Akce je spolupořádaná Jihočeskou vědeckou knihovnou a občanským sdružením Jihočeské matky.

Borovanské pondělky

Calla Vás srdečně zve na besedu

Skrytý potenciál veřejné zeleně

s Pavlem Chloubou

zahradnickým návrhářem, publicistou i praktikem

Stromy, keře, trvalky, letničky i trávníky kolem nás. Jak se ve svém městě cítit lépe a dopřát nejen dřevinám a rostlinám vše potřebné k jejich životu?

Pondělí 17. února 2020 od 18:00 hodin

**v Podzámčí, v prostorách
Komunitní školy Borovany**

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Edvard Sequens
tel.: 602 282 399, edvard.sequens@calla.cz, www.calla.cz

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na besedu

Motýli jižních Čech

s entomologem Zdeňkem Hančem
(Agentura ochrany přírody a krajiny ČR)

Motýli patří k nejoblíbenějším a nejprozkoumanějším skupinám hmyzu. Mohou nám také leccos prozradit o změnách probíhajících v krajině. Autor nové knihy o jihočeských motýlech nám poví, jak jsou na tom v jižních Čechách.

V úterý 18. února 2020

od 17:30 hodin

v klubu Horká vana, Česká ul. 7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Borovanské pondělky

Calla Vás srdečně zve na besedu

České stopy v krajině dolnorakouských Novohradských hor

s historikem Jiřím Oesterreicherem

Na druhé rakouské straně Novohradských hor je oblast nazývaná Čechy již od dob Františka Palackého „Vitorazskem“. Je to zvláštní krajina, stále tak trochu „česká“ – vždyť je dokonce dějištěm několika českých pověstí a místem, kde dlouho zněla čeština. Konečně i rybníky tu zakládala česká šlechta...

Pondělí 16. března 2020 od 18:00 hodin

**v Podzámčí, v prostorách
Komunitní školy Borovany**

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Edvard Sequens
tel.: 602 282 399, edvard.sequens@calla.cz, www.calla.cz

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na besedu

Klimatická krize: co bude dál?

**s Alexanderem Ačem
z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR**

Globální teplota prudce roste, období stabilního holocénu je již jen matnou vzpomínkou. Jak moc úspěšné budou snahy o přizpůsobení se probíhající změně klimatu? Čemu již nedokážeme zabránit a na co se máme připravit? Můžeme mluvit o klimatické krizi?

V úterý 17. března 2020

od 17:30 hodin

v klubu Horká vana, Česká ul. 7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Žákovská ornitologická konference

Zajímá vás příroda, ptáci ve vašem okolí? Rádi bádáte nebo vás dokonce láká vědecká práce?

Pak neváhejte, přihlaste se na žákovskou ornitologickou konferenci a prezentujte výsledky své práce. Setkáte se s podobně naladěnými lidmi, podělíte se o své zážitky a načerpáte ze zkušeností ostatních. Vyzkoušíte si, že prezentace před úplně cizími lidmi nic není, že všichni jsou jen lidi a víc než vaše chyby je zajímaví vaše výsledky.

CO JE TO ZA AKCI?

Na této konferenci **pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol** mohou **jednotlivci i badatelské týmy** prezentovat výsledky své práce formou posteru či ústní prezentace.

Příspěvky studentů budou proloženy přednáškami odborníků, včetně přednášejících z Přírodovědecké fakulty UK, konference bude zakončena terénní exkurzí spojenou s ukázkou kroužkování ptáků. Součástí bude i soutěž o nejlepší příspěvek.

KDY A KDE?

Druhá žákovská ornitologická konference se uskuteční **18. 5. 2020** v Toulcově dvoře. Akce je jednodenní, v odpoledních hodinách terénní exkurze. Program bude upřesněn. Od roku 2020 se bude tato akce konat pravidelně, vždy ke konci školního roku.

PODMÍNKY ÚČASTI

Konference je určena pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol. Přihlásit se mohou jednotlivci i badatelské týmy s ornitologicky zaměřenými příspěvky.

Další informace a přihlášky (do 31. 1. 2020) na <https://www.birdlife.cz/co-delame/akce-pro-verejnost/konference-a-seminare/zakovska-konference-2020/>

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 10. března 2020 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!